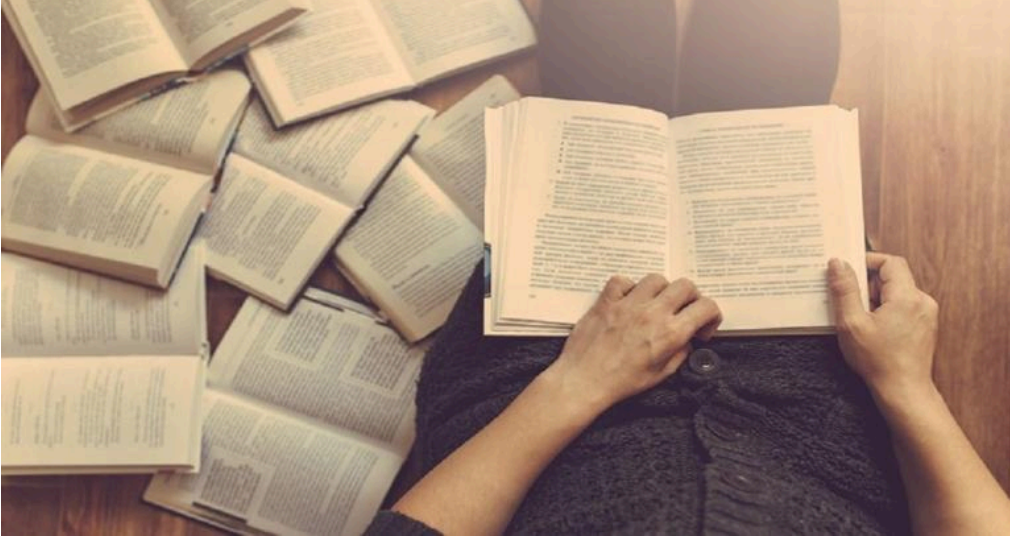

Okumak Üstüne

– EDİP GÜL · 02 Ağustos 2023

A Denemeleri Eğitim Üzerine 22 OKUMAK ÜSTÜNEOKUMAK ÜSTÜNE

Okuma eylemlerin en soylusu... İnananlara ibadet kadar zevkli gelebilecek bir edim. Bu edim ne yazık ki bizim toplumumuzda pek yadsınıyor.

Sorunun bam teline parmak basalım. Neden okumuyoruz. Hala göçebe bir toplum muyuz ki okumaya vakit ve ortam bulamayalım. Oysa medenileşeli yıllar oldu. İslamiyet'le birlikte bir konar göçerlikten kurtulup yerleşik medeni bir toplum olmadık mı?

Medenileşirken okumayı öğrenemedik mi? Hayır, hayır. Biz yerleşik medeniyete İslam ile geçmedik mi? Evet öyleyse İslam'ın ilk emri 'oku'yu görmezden mi geldik? Peki, içi tıka basa kitapla dolu kütüphaneler neyin eseri? Kahve içmeyi çok sevdiğimiz halde kahvehane kültürünü edinmek için Tanzimat'ı beklemedik mi? Hem de o kahvehaneleri kıraathane ;'okuma evi' olarak açmadık mı? Bir yandan kahvelerimizi höpürdetir bir, kısmımız çaylarını içer, bir kısmımız nargilelerini fokurdattırken kitap okumadık mı?

Bir elimizde mesneviler bir elimizde Muhammedî'yeler karşılıklı irfan sofralarında demlenmedi mi? Hele o siyer okumaları, Hazreti Ali'nin maktel kitapları serüvenleri. Karşılıklı irticali şiir okumaları nereye gitti? Kıraathanelerin yerini kahvehaneler aldığı, onların yerini okey masalarının doldurduğu, sigara dumanlarının tilki çıkarttığı mekânlar, dahası kumarhaneler almadı mı?

Onların da yerini bir yandan lüks otellerdeki eğlence merkezleri, avm'lerdeki yiyip içme mekânları, yarı açık kız erkek buluşma yerleri ,sosyal statü artırma mekânları ayılmadı mı? Bütün bu mekânlarda kültürün' k'si bile yok şimdi. Hatta kıraathanede bir kenara meraklısı için bırakılan gazeteler de görülmez oldu ortalarda.

İşte bütün bunlar toplumumuzun nerelerden nerelere geldiğini göstermiyor mu? Peki, bu değişimin olası nedeni ne olabilir, hiç düşündük mü?

Önce Osmanlının son dönemi, Balkan, Cihan Harbi ve İstiklal Harbi, ardından yaşanan fakirlik sefaleti

hatırlayalım. Fakirlik ve sefaletle birlikte yaşanan devrimlerin halkı bir gecede cahilleştirdiğini de buna ekleyelim. Üstüne üstlük jandarma vasıtasıyla derdest edilen toplum irfan önderlerinin darağaçlarında sallandırılmasının nasıl kötü sonuçlar hazırladığını bir düşünelim isterseniz.

Dahası İnönü devrinin din ve dindarlar üzerindeki baskısını, o baskının dine ve dini eserlerin yazım, basın, yayım ve okunmasına olumsuz etkisini hatırlayalım. Ve o andan sonra gelen Risale-i Nur kumalarının basılması, risalelerin toplatılması, mensuplarının tutuklanmasını da unutmayalım. Ve dahası da var. Yine o günlerden bugünlere gelen kitap toplatılmaları, düşünce suçları, kitap yasaklamaları, aramalarda suç unsuru olarak kitapların müsaderesi toplum şuuraltında okumaya yönelik korkuların tavan yapmasına neden olmamış mıdır acaba?

Daha ne olsun? Artık böyle bir toplumda kim kitap okuyabilir, kim cesaret edebilir buna? İsterse okusun, karşısında bulur asker ve polisi ve ellerine kelepçeyi. Sonra doğru kodese...

27 Mayıs, 12 Mart, 12 Eylül, 28 Şubat tecrübelerinin baskıcı rejimlerinin silip süpürdüğü toplum hafızasının okumaya mecali mi kalır? Bunlardan başka soruna ne hacet? Şimdi anlaşıldı mı neden okumadığımız? Diğer bir yazımızda diğer sebeplere gelebileceğiz.

Ahmet Kemal Kayıt Tarihi : 4.3.2013

Yazılar Okumak Üstüne

OKUMAK ÜSTÜNE

Okuma eylemlerin en soylusu... İnananlara ibadet kadar zevkli gelebilecek bir edim. Bu edim ne yazık ki bizim toplumumuzda pek yadsınıyor.

Sorunun bam teline parmak basalım. Neden okumuyoruz. Hal göçebe bir toplum muyuz ki okumaya vakit ve ortam bulamayalım. Oysa medenileşeli yıllar oldu. İslamiyet'le birlikte bir konar göçerlikten kurtulup yerleşik medeni bir toplum olmadık mı?

Medenileşirken okumayı öğrenemedik mi? Hayır hayır. Biz yerleşik medeniyete İslam ile geçmedik mi? Evet öyleyse İslam'ın ilk emri oku'yu görmezden mi geldik. Peki, içi tıka basa kitapla dolu kütüphaneler neyin eseri. Kahve içmeyi çok sevdiğimiz halde kahvehane kültürünü edinmek için Tanzimat'ı beklemedi mi? Hem de o kahvehaneleri kiraathane okuma evi olarak açmadık mı? Bir yandan kahvelerimizi höpürdetir bir kısmımız çaylarını içer bir kısmımız nargilelerini fokurdattırken kitap okumadık mı? Bir elimizde mesneviler bir elimizde Muhammedî'yeler karşılıklı irfan sofralarında demlenmedi mi? Hele o siyer okumaları hazreti ali maktel kitapları serüvenleri. Karşılıklı irticali şiir okumaları nereye gitti. Kiraathanelerin yerini kahvehaneler aldı onların yerini okey masalarının doldurduğu sigara dumanlarının tilki çıkarttığı mekânlar dahası kumarhaneler almadı mı? Onların da yerini bir yandan lüks otellerdeki eğlence merkezleri avm'lerdeki yiyip içme mekânları yarı açık kız erkek buluşma yerleri sosyal statü artırma mekânları sayılmadı mı? Bütün bu mekânlarda kültürün ksi bile yok şimdi. Hatta kiraathanede bir kenara meraklısı için bırakılan gazeteler de görülmez oldu oralarda.

İşte bütün bunlar toplumumuzun nerelerden nerelere geldiğini göstermiyor mu? Peki, bu değişimin olası nedeni ne olabilir hiç düşündük mü?

Önce Osmanlının son dönemi balkan cihan harbi ve istiklal harbi ardından yaşanan fakirlik sefaleti hatırlayalım. Fakirlik ve sefaletle birlikte yaşanan devrimlerin halkı bir gecede cahilleştirdiğini de buna ekleyelim. Üstüne üstlük jandarma vasıtasıyla derdest edilen toplum irfan önderlerinin darağaçlarında sallandırılmasının nasıl kötü sonuçlar hazırladığını bir düşünelim isterseniz.

Dahası İnönü devrinin din ve dindarlar üzerindeki baskısını o baskının dine ve dini eserlerin yazım basın yayım ve okunmasına olumsuz etkisini hatırlayalım. Ve o andan sonra gelen Risale-i Nur kumalarının basılması risalelerin toplatılması mensuplarının tutuklanmasını da unutmayalım. Ve dahası da var. Yine o günlerden bugünlere gelen kitap toplatılmaları düşünce suçları kitap yasaklamaları aramalarda suç unsuru olarak kitapların müsaderesi toplum şuuraltında okumaya yönelik korkuların tavan yapmasına neden olmamış mıdır acaba?

Aha ne olsun. Artık böyle bir toplumda kim kitap okuyabilir kim cesaret edebilir buna. İsterse okusun karşısında bulur asker ve polisi ve ellerine kelepçeyi. Sonra doğru kodese.

27 Mayıs, 12 Mart, 12 Eylül, 28 Şubat tecrübelerinin baskıcı rejimlerinin silip süpürdüğü toplum hafızasının okumaya mecali mi kalır? Bunlardan başka soruna ne hacet. Şimdi anlaşıldı mı neden okumadığımız. Diğer bir yazımızda diğer sebeplere gelebileceğiz.

Ahmet Kemal